

19.73x32.67	1	עמוד 25	ישראל היום - כותרת	28/09/2010	24338974-0
שפט וצדק לעולי אתיופיהטבקה-משפט לצדק ליוצאי אתיופיה - 28440					

עושה בית ספר

ליאת עזר

לא בבית ספרנו

עיריית רחובות החליטה לשבץ ארבעה תלמידי כיתה א' בני"ס נפרד מחבריהם לשכונה • ההורים טוענים: רוצים לפצל קבוצה של תלמידים רק משום שהם ממוצא אתיופי • בעירייה מסבירים: הפיצול נובע מהחלוקה לאזורי רישום • והילדים? הם יושבים בבית מאז פתיחת שנת הלימודים

שנת הלימודים החלה כבר לפני כחודש. החגים אמנם קטעו את הרצף ושלחו את הילדים למיני-חופשות נוספות, אבל יש תלמידים שעבורם החופש הגדול נמשך – ולא מבחירה. אלו ארבעה תלמידי כיתה א', תושבי רחובות ממוצא אתיופי, שזה כחודש נשארים בבית לאחר שלטענת הוריהם שיבצו אותם באופן מפלה בבית ספר מרוחק מהבית, בנפרד משאר חב"ריהם. מטרת ה"הגליה", לדברי ההורים: פיצול קבוצת התלמידים האתיופים העולה לכיתה א' משכונת קריית משה ברחובות.

ההורים אינם מוכנים לשלוח את ילדיהם לבית הספר היסודי תחכמו"ר ני שאליו שובצו, בעיקר לאור העובדה שחלק מילדי אותה שכונה שובצו לבית הספר סיני, כפי שקיוו שיהיה גם עם ילדיהם. הארבעה נמצאים בינתיים בבית ומעבירים את היום בגן השעשועים או מול המחשב. "הגשנו כמו כולם בקשה לבית הספר שאליו רצינו לשלוח את הילדים", מספרת מולו פנטה, אמה של ערן, אחת התלמידות השוכנות. "בקריית משה אין בית ספר דתי אז האופציות הן סיני או תחכמו"ר. נרשמנו לסיני שהוא קרוב יותר לבית שלנו אבל קיבלו לשם רק חלק מהילדים. בעירייה טוענים שמדובר באזורי רישום, אבל איך זה יכול להיות? אם זה אזורי רישום אז אל תקבלו אף אחד, אנחנו הרי מאותה שכונה. בן של שכנים שלי היה עם ערן בגן והסכימו לרשום אותו לסיני אז מדוע שהבת שלי לא תתקבל? בתחכמו"ר אין לה חברים ואין ילדים שהיא מכירה".

"למנוע נזק לילדים"

בעירייה מציינים כי נגד ההורים המסרבים לשלוח את ילדיהם לבית הספר נפתח נוהל ביקור סדיר ונשלח להם מכתב, כנדרש בחוק: "מן המיותר לציין כי הבקשות נבחנות לגופו של עניין בלבד. ההורים קיבלו את מלוא ההסברים מכל גורמי החינוך ונבחרו הציבור וחובה עליהם לשלוח את ילדיהם לביה"ס שאליו הם רשומים". בעמותת טבקה – משפט וצדק לעולי אתיופיה – המייצגת את ההורים, לא מקבלים את ההסבר וטוענים כי בא"חירות העירייה למצוא פתרון מידי. "אנחנו מוחים נגד התנהלות העירייה שיודעת על ארבעה תלמידי כיתה א' יוצאי אתיופיה שלא התחילו את שנת

מולו פנטה, אחת האמהות, עם שלושה מהתלמידים שיושבים בבית צילום: יוסי וילני

את דרכם וכבר הפסידו ארבעה שנות עות לימודים". בין שמדובר באפליה ובין שמדובר בכיורוקרטיה בלבד, ארבעת התלמידים צפויים להישאר בבית גם כשיסתיימו החגים, שכן בינתיים אף אחד מהצדדים לא מוכן לוותר. ההורים, לפי שעה, מקווים שהעירייה תבוא לקראתם ותמצא פתרון מהיר. "הבת שלי שואלת אותי מה לא בסדר איתה, למה היא שונה ולמה רק היא לא הולכת לבית הספר", אומרת פנטה, "אני לא יודעת איך לענות לה על השאלות וכרגע אני חסרת אונים".

הלימודים ונשארים בבית, ויושבת בחי"בוק ידיים", אומרת עו"ד יסמין קשת מהעמותה, "זו אחריה של העירייה למצוא פתרון מידי, ולמנוע נזק מתמשך לילדים שרק אמורים להתחיל

"הבת שלי שואלת אותי מה לא בסדר איתה, למה היא שונה מהאחרים ולא הולכת ללמוד בבית הספר"

המספרים מוכיחים – יש בעיה

כמעט מחצית מהתלמידים זקוקים לסיוע

תש"ע, 18 אחוזים מתלמידי הפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי והאגודה לקידום החינוך הם עולים מאתיופיה. 45.6 אחוזים מהתלמידים יוצאי אתיופיה לומדים במוסדות של החינוך הטכנולוגי ו-3.6 אחוזים בחינוך החקלאי. גם אחוזי הנשירה הסמויה בקרב תלמידים אתיופים גבוהים במיוחד בהשוואה לממוצע הארצי. בעוד אחוזי הנשירה הרשמיים עומדים על כשלושה אחוזים, מחקרים שנערכו בנושא מלמדים ששיעור הנשירה הסמויה גבוה יותר. בסקר שערך מכון ברוקדייל נמצא ש-34 אחוזים מהתלמידים ילידי אתיופיה ר-37 אחוזים מהתלמידים ילידי ישראל ממוצא אתיופי נכשלו בשלושה מקצועות או יותר. בנוסף נמצא כי כשני שלישים מן התלמידים עולי אתיופיה וכמחצית מהתלמידים ממוצא אתיופי ילידי ישראל מקבלים סיוע לימודי. גם נתוני מבחני המיצ"ב (מדדי יעילות וצמיחה בית ספ"ריים) שנערכים בכיתות ה' ו' מצביעים על כך שהתלמידים האתיופים פותחים פעור לרעה מהתלמידים הישראלים. הפערים גדולים במיוחד בכיתות ח'; כך למשל בהשוואה שנעשתה בשנת תשס"ד עולה כי תלמידי כיתות ח' ממוצא אתיופי השיגו 47 נקודות במבחן לעומת 65 נקודות בקרב התלמידים בחינוך הממלכתי במקצוע העברית.

הטענות על אפליית תלמידים יוצאי אתיופיה במערכת החינוך מתבררות בדרך כלל כנכונות כשמסתכלים על התמונה הגדולה. מנתוני משרד החינוך ונתונים שפורסמו במחקר של מרכז המידע והמחקר של הכנסת, עולה כי תלמידים יוצאי אתיופיה נוטים להיות מופנים למסגרות לימודיות שוליות יותר כגון החינוך הטכנולוגי, פנימיות והחינוך המיוחד. במערכת החינוך לומדים כ-40 אלף תלמידים ממוצא אתיופי, מהם 12 אלף עולים חדשים. הם מהווים 2.1 אחוזים מהתלמידים בבתי הספר וכ-3.3 אחוזים מהתלמידים בחינוך המיוחד, נתון גבוה המלמד על כך שרבים מהם מנותבים לחינוך המיוחד בגלל בעיות לימודיות הנובעות מפערים חברתיים. אשתקד למדו כ-53 אחוזים מהתלמידים יוצאי אתיופיה בזרם הממלכתי-דתי והם מהווים עשרה אחוזים מזרם זה בישראל. הדבר נובע מרדישת הרבנות עקב בעיות גיור של חלק ניכר מהאוכלוסייה. מעבר לניתוב תלמידים לחינוך המיוחד ולבתי ספר ממלכתיים-דתיים סובלים התלמידים יוצאי אתיופיה גם מנטיית המערכת לנתב אותם לפנימיות ולחינוך מקצועי טכנולוגי. כך למשל עולה מהנתונים כי בשנת הלימודים

"אם גם הבן של השכנים שלי נרשם לביה"ס כמו כולם, מדוע שהבת שלי לא תתקבל?"

פנטה טוענת כי באגף החינוך בעירייה הסבירו שיהיה טוב יותר לילדים שלהם בתחכמו"ר כי שם יש מפעל הזנה שמגיש ארוחות צהריים. "הבת שלי לא צריכה אוכל חם", היא מתרעמת. "היא צריכה בית ספר עם כל החברים שלה, ברוך השם אני עובדת ולא בייקשתי אוכל, ביקשתי לימודים. הבת שלי צריכה ללמוד עם הילדים שהיו איתה בגן". בעיריית רחובות שוללים בתוקף טענות על גזענות או אפליה ומבהירים כי מדובר בהחלטה הנוגעת לאזורי-ישום וכי אם תלמידים מסוימים הצליחו להירשם לבית ספר סיני הרי זה משום שהגישו בקשות חריגות. "הרישום לבתי הספר מתבצע על פי אזורי רישום, וארבעת התלמידים רשומים לבית הספר